

AZ ÚJKOR

A MAGYARORSZÁGI SZÁLLODAI, ÉTTERMI ÉS KÁVÉSIPARI MUNKÁSOK ANYAGI ÉS SZELLEMI ÉRDEKEIT VÉDŐ SZAKLAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Dohány-utca 84. szám, III. em. 30.

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

Előfizetési díjak: Egész évre 6 K.

Fél évre 3 K. Negyedévre 1 K 50 f.

Nyílt levél Hanisch Pál urhoz, a budapesti kávésszervezők szakosztálya titkárához.

Kedves barátom!

Mielőtt, mint 42 éves újonc bevonulok a katonasághoz, engedj meg, hogy Veled, mint régi személyes barátommal néhány szót váltsak a Te közéleti munkálkodásodról.

Annak idején, mikor néhány ideális és lelkes barátommal együtt hosszú és szívós harcok után létre bírtuk hozni a titkári intézményt, igen fontos okok tették ezt szükségessé.

Látszólag ugyan mellékesnek tűnt fel a gondolkozni kevésbé tudók előtt, azonban mi, akik a helyzetet jobban felismertük, óriási fontosságot tulajdonítottuk eme lépésünknek. Amennyiben alapszabályszerűleg ügyvezető alelnök volt a mai titkársági állás viselője és ezt a rendes évi közgyűlés választotta meg, — ugyebár ennek az elmozdítása óriási nehézségekkel történhetett volna meg. Mert pl. megtörtént az, hogy a választmány esetleges rosszalló álláspontja az illetővel szemben teljesen meddő marad, mert ő egyszerűen kijelentette, hogy csak az évi közgyűlésnek tartozik felelősséggel.

Szóval ezen anomáliák megszüntetése és a vezetőség demokratikusabb hatásköre lett ezen feltett intézménnyel erősvé.

Azonban mi néhány ideálisabban gondolkodók évek múlva keserű

tapasztalatokkal lettünk gazdagabbak, egyben csalódásunk is óriási méreteket öltött, mert arra az emberi gyarlóságra és elvetemültségre még gondolni sem mertünk, hogy fog akadni ember, aki a tehetlenségének az elpalástolására szervezni fog egy mezei hadakból álló kisdud csoportot, amelynek a segítségével akár évekig is bent lehet mint vezető ember minden tudás, tehetség és akarat nélkül egy jobb sorsra érdemes és véréig kizsákmányolt munkásság vezetésében. Annak idején, mikor Váci szaktársunk — ez az izzó szociális meggyőződésű és nagytudású ember — önként távozott mindnyájunk és szervezetünk vesztésére: Téged, mint ideiglenes titkárt választottunk meg, sőt én magam is teljes jóakarattal adtam fel a Read szavazatomat. Tettem pedig azért, mivel ideiglenes állás betöltéséről volt szó.

Azt feltételezni, hogy Te az alkalmazkodó stréberségnek és a legnagyobbfokú lelkiismeretlenségnek minden eszközét fel fogod használni arra, hogy végleg rajt' ragadj e szerencsétlen, elnyomott munkásság nyakán, még gondolni sem mertem volna. De hát ez a csoda is megtörtént és áll a mai napig is.

És éppen ez adja meg nekem a jogot arra, hogy minden szemé-

lyeskedő gyűlölség nélkül boncolgassam szakszervezeti működésedet. Mindenekelőtt megállapítom a pár évi működésedből, hogy soha ember a tehetségtelenségnek nagyobb fokát és rekordját el nem érte. Sohasem láttam Nálad a közügyekért való lelkesültségnek és az állással járó agitatori tehetségnek parányi felfolbanását sem. Pedig hídd el kedves barátom, hogy a mai nehéz gazdasági küzdelmünknek egy előharcosánál ez a legelemibb követelmény. Természetes azonban az, hogy ennek a proletárszeretetének akarni tudás egyik legfőbb erkölcsi rugója, amit nemcsak tudni kell, de megállapítani, hogy a veszelülettségnek is meg kell lenni. És én, sajnos, Te benned mindezeket felfedezni sohasem tudtam. Sőt emlékezhetek, hogy nyílt közgyűlésen is felszólítottalak, hogy mint tehetetlen ember, érezd magadban annyi lelkiismeretességet, hogy távozz el önként e szerencsétlen, de élni akaró szervezet éléről.

De Te kedves barátom, ahelyett, hogy a köz érdekében megfogadtad volna ezen tanácsomat, iparkodtál önző céljaid miatt a közcélt is feláldozni. Sőt, hogy céljaidat még jobban elérhesd és tovább maradj a husos fazéknál, nem áttalottad holmi vokulák és Keszezinták állandó támogatását megszerzenni,

akik elég eretlenek és antiszociális gondolkodásúak ahhoz, hogy megértsek a kor szellemét és ezen szerencsétlen nyomorgatott osztály kívánalmait és szükségleteit.

Hogy csak egy példát is megemlítek, — hisz ez a jelentéktelenségénél fogva is *csak* az adminisztrációs kérdésekhez tartozik — hogy szabad Néked azt megengedhetők tartani: a szerencsétlen közzétett egy osztályharc alapján álló elgyöngült egyesületben ügynöki rendszerrel végezni? Sőt, aki azt a mai napig is végzi, annak idején bebizonyított ügynökösködés miatt lett elmozdítva állásától! Én, aki mint a felette itélkező választott bíróság egyik tagja, mellesleg mondom, az elmozdított felkérésére, az ügyek beható megvizsgálása után önként adtam vissza a megbízásomat, azzal indokolva, hogy ilyen csunya ügyek és bebizonyított állításokkal szemben nem képviseltem a mai napig is közvetítőként működő *elvtársnak* nevezett urat.

Ezen egyszerű és az egyesületi szellemmel is homlokegyenest ellenkező példa is fényesen igazolja a Te rátermettségedet és szegény, tudatlan felfogásodat a hivatásodról.

Arról is egy pár szót kedves barátom, hogy Te a sulyos időkben, amikor a legegyszerűbb lét-fenntartás is majdnem lehetetlen a pincér-munkásságra nézve, még csak kísérletet sem tettél egész éven át arra, hogy legalább teljesen készületlenül ne találjon benünket ez a krízis. Pedig hidd el kedves barátom, hogy kötelességed lett volna minden törvényben megengedett eszközt felhasználni, hogy szervezkedéssel legalább a meglévő bajokat enyhíthesd.

Itt van például a munkáltatók legutolsó tevékenysége, amellyel bejelentették, hogy a munkaerő drágulása tette szükségessé az árucikkre felemelést. Mindezekkel szemben Te eldugtad a fejedet talán strucc módjára a homokba?! Hiszen ily kevés értelmű tudást

csak feltételezhettem nálad, hogy ilyen és ehhez hasonló gazdasági konjunkturák felismerését és helyes alkalmazását fel fogod tudni használni, ha nem is teljes sikerrel a munkásság részére, de legalább ha más nem, erkölcsi kötelességedet teljesítetted volna.

Nem veszed Te és társaid észre, hogy Budapesten már a pincérlány-kérdés is aktuálisra vált és mint bérlenyomó, olcsó proletorok teszik nemskókára elviselhetlenné a szorgalmas pincérmunkásság helyzetét. Tenéked a hivatásodnál fogva is sorompóba kellene állítanod minden épkezláb embert, de Te ne haragudj reám, nem vagy alkalmas ilyen és hasonló problémáknak még csak a felismerésére sem; annál kevésbé van érdeked azok mikénti felhasználásának a szükségességéről való megértéséhez.

Ezek után talán magad is belátod kedves barátom, hogy nincs létjogosultságod felelős állásod betöltését még tovább is erőszakolni a közügyek hátrányára. És egyben

kérlek Téged, hogy könyörülj meg e sokat szenvedő és vergődő egyesület érdekében és egy kemény, férfias elhatározással vágd ketté e gordiusi csomót azzal a tiszteletreméltó cselekedettel, hogy **önként távoz** a tehetetlenség gazdag teréről, ahova Te sem a multban nem voltál, sem a jelenben nem vagy alkalmas.

Azonban, ha a Gondviselés nekem megengedi, hogy vissza fogok tudni jönni és Te még mindig nyomoritani fogod társaiddal együtt e kisdied proletár hadsereget, úgy bejelentem Néked már most a kiméletlen harcot ellened és komitácsi-társaid ellen és bízom benne, hogy győzni fog az egyetemes, mindent felölelő és átfogó igaz szociálista irányzat és remélem, hogy ezen szellemben való tömörülésünk zászlajának a szele is el fog söpörni benneteket. De remélem, önként fogsz a jobb meggyőződésre jutni és ennek reményében maradok igaz barátod

Vigh István.

Főpincérek és az ügynöki honorárium.

Mintha csak a világ volna megfordítva! Vagy a háború csinálta azt, hogy az ügynöknek honoráriumot legfeljebb csak a munkásra rászoruló munkáltató fizet?

Ez alatt csak a pincérmunkásokat és a segédszemélyzetet értjük, míg a többi, de főleg a vidéki főpincérek teljesen védetlenül lesznek az ügynök által kizsákmányolva, akiket minduntalan pereskednek.

Szemtani voltunk egy ilyen honorárium-pernek, ahol a főpincér azt panaszkolta, hogy a zombori vasútállomás vendéglőse, aki őt főpincérnek felvette, az írásban foglalt feltételeket a belépéskor megmástitotta, vagyis nem akceptálta az írásbeli megállapodás szerint és így kénytelen volt kárba vesztett költségek megtérítése nél-

kül hazautazni Budapestre és a honoráriumot sem kapta vissza.

Ilyesmit is csak a háború hozhat magával.

A főpincér abban a hitben perelte az ügynököt, hogy az tartozik neki nyolc napon belül a honoráriumot visszaadni. Csakhogy az előjárásági iktélete kiábrándította ebből a hitéből, mert azt mondták neki, hogy az ügynök összesen csak egy másik ízletet tartozik 14 napon belül adni.

Tehát értsük meg jól! Amit az ügynöknek a kezébe adunk, azt vissza már nem kapjuk, mert, amint a fentiekből látjuk, az ügynök csak egy más ízletet tartozik adni, amint, ha bármilyen oknál fogva el nem fogadunk, elveszítettük a honoráriumot. Nem is szólva a honorár túlhaladó, közön-

ségesen kizsákmányolt közvetítésel járó borralólóról, mert egy ilyen főnök a megállapított 23 K helyett 60 K-át kér, másképp nem adja ide az üzletet.

Elképzelhető, mennyi honorát vesztítenek a főpincérek, aminek az elküldése végett csak az az egy mód lehet, hogy kössék ki írásban a közvetítés feltételeit.

HIREK

— **Kávésok közgyűlése.** A Budapesti Kávésipartársulat május 17-én tartotta századik közgyűlését Weingruber Ignác elnöklésével. Az elnök indítványozta, hogy létesítsen az ipartársulat szűz éves fennállásának emlékére tanulmányúti ösztöndíjat a tanonciskola egyik végzett növendéke számára. Az indítványt elfogadták. Harsányi Adolf méltatta az elmúlt száz esztendő eseményekben gazdag történetét. Tudomásul vették az évi jelentést, melyet dr. Havass Nándor titkár készített. Bánó Dezső indítványára elhatározták, hogy a jubileum alkalmából alapot létesítsen az ipartársulat, amelynek kamataiból a rokkantá vált pincéreket fogják segélyezni. Az elnök figyelmébe ajánlja a tagoknak az ipartársulat eddigi akcióját, hogy az alkalmazottak 6 fillért adjanak rokkant kártársai segítésére, amely után már eddig is 15.000 korona gyűlt össze. Elnök lett egyhangulag József Weingruber Ignác, alelnökök Upor József és Pfeifert Antal, pénztáros Holstein Zsigmond, ellenőr Gruber Károly. Megelőzőleg a Budapesti Kávésok Szövetsége tartotta meg közgyűlését Gárdonyi József elnöklésével, aki megnyitójában bejelentette, hogy az országos szervezés, a háború miatt megakadt. Elnök lett újból Gárdonyi József, alelnökök Kallós Márkus, Steuer Marcell, pénztáros Pető György, ellenőr Gruber Károly. Nagy vita keletkezett a tanonc-iskola körül. Valter iskolai igazgató azt panaszolta, hogy a tanoncoknak csak a feje van beiratkozva az iskolába,

holott a törvény egyenesen kimondja, hogy minden tanoncnak be kell iratkozva lennie. Továbbá, hogy a beiratkozottak se járnak iskolába Erre azt válaszolta Weingruber, hogy a gyerekek a Dobutcai kávémerésbe járnak az iskola helyett. Mi azt kérjük, hogy ki tehet arról és kinek kell tenni annak érdekében, hogy a gyerekek az iskolába járjanak és ne a Dobutcai kávémerésbe biliárdozni? Ki más, mint a munkáltatók! Weingruber ur beismerte, hogy a fiuk tudtán lesznek therelve és ezért sem tanulhatnak. Minékvánt meg módunkban volt „Az Ujkor”-nak ugyancsak azon számát, amelyben éppen a tanoncokról írtunk, ott a helyszínen magának Valter igazgatónak a kezébe nyújtani, azért, hogy végkép meggyőződjék arról, hogy miért nem tanulnak a vendéglői és kávéházi tanoncok az iskolában.

— **Két főpincérváltozás.** A pesti Vigadó volt főpincére, Láng Emil elhagyta állását megnagyobbodott idegbetegsége miatt, amit szokszor a hajcsársága alatt dolgozó szaktársainkkal is brutális módon éreztetett, persze legtöbbször, sőt lehet mondani mindég ok nélkül. Most a New-York kávéházban mint üzletvezető boldogítja az ottani szaktársainkat; de remélhetőleg már javult az idegbetegsége. Itt emlékezzünk meg a fentiekkel szoros kapcsolatossága folytán arról, hogy Bucskerek Géza a pesti Vigadó melletti líts-kávéháznak kerek 27 éven át volt főpincére kilépett és belépett Láng Emil helyett a pesti Vigadóba.

— **Bajok a Keszei-féle étteremben.** Amint értesülünk a Keszei-féle étteremből a rossz és éhetetlen koszt miatt a már többször sztrájkolni akóro pincémunkások többnyire mind kiléptek. Beszélünk az onnan kilépett szaktársainkkal, akik elmondták, hogy a télen már egy ízben sztrájkba léptek a rossz koszt miatt, de akkor megígérték, hogy javítva lesz a helyzetükön, ami azonban megmaradt ígretnek és ők így kiléptek onnan.

— **Brutális munkáltatók.** Amint értesülünk, Stettner, az Ó-tátrafüred vendéglőse pofonokkal fizeti a munkásait. De nem is csodálkozunk azon, hogy egy vad erődeszember elő rabtűzű csapatának kinézésű ember ugyanolyan bánásmódban részesíti alkalmazottait, mint

amilyen ő maga, hanem inkább a Palaceszálló tulajdonosán Bandl-n, aki ugyancsak disze akar lenni azon munkáltatóknak, akik a munkásaikkal nem adnak sem fizetést, sem enni. Mert Bandl ulyan kosztot ad a munkásainak, amit lapban teljesen ismeretlen nem is lehet Bandl urnak kellene pl. ebédre 6 filléres virsli enni, vacsorára pedig a bouillon-levesekből visszamaradt tojásfelhényéből rántottát, ugyan mit szólna ehhez? Már pedig az ő alkalmazottai ennél még sokszor silányabb kotyvalékok is kapnak enni. Érdemes ezeken kívül még azt is megemlíteni, hogy valóságos panamát csinál a betegsegélyező-illetékkel, mert nem jelenti azt be úgy ahogy kellene.

— **Meghalt a vonaton.** Minap a Szombatheylről Közsegre induló vonaton nagy riadalom támadt. Vanics Ferenc pincér nagy betegen felszállt Szombatheylen, egy harmadosztályú szakaszba, de mielőtt a vonat Közsegre érkezett volna, a beteg ember meg halt. Holstézt a közsegi temető halottasházába szállították.

— **Értesítés.** Tisztelettel értesítjük a t. előfizetőinket és a hirdető közönséget arról, hogy szaklapunk a háború miatt egy hónapban csak egyszer, minden hól-én jelenik meg.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

A panaszos vagy egyéb leveleket kérjük a beküldő teljes címével ellátni. Minden panasz leközlünk. Panaszával minden szaktársunk hozzánk fordulhat.

Lapbizottsági tag. Nekünk is volt szerencsénk megismerni az említett Lőrincz Károlyt a huszonyolcasságáról és Bojennét is ismerjük arról az oldalról. Most azonban nincs alkalom szaktársainkat bővebben figyelmeztetni e két megbízhatatlan jómadár úrmelkeire. Osztotni semmiszetten se szabad velük.

K. P., A. S. Pincércépszéről nem nyilatkozhatunk.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

GREGORITS ISTVÁN.

Kiadja az ellenzéki párt szakiap-bizottsága: Makko Rudolf, Krener Gyula, Riemer József, Tuza Antal, Palinko István.

Pincérek fodrásza!!

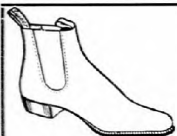
A szakegyesület volt fodrásza.

BARA ÁRON
KOLOZSVÁRRÓL.

Borbély és fodrász üzlete Budapest, VII., Klauzál-utca 9. (A Népfürdővel szemben.)

A legszolidabb árak.

Higiénikus és pontos kiszolgálás.

Kézi :-:
munka!!

Ha jó és olcsó cipőt akartok vásárolni, úgy menjete el

Mojzsikhoz
Király-utca 46. szám alatt.

Árjegyzék ingyen. Árjegyzék ingyen.

Pincérek figyelmébe!

Fő- és fizetőpincérek, kiknek **oldal-zsebtárcára** (papírpénz részére) vagy **pincértáskára** (apró- és ezüstpénz számára) van szükségük, — melynek feneké nincs beillesztve, hanem a felsőrész az aljával egy darabkól készült — a **legutányosabb árak mellett** szerezhetik be:

Molnár Vilmos

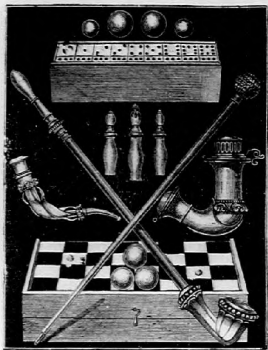
Képes árjegyzék bérmentve!

:: **sérvkötőgyárosnál** ::

Budapest, IV., Károly-körút 28. (Központi Városház.)

NOVÁGH KÁROLY

Alapít-
tattott :
1867

TELEFON
2-18

MŰ- ÉS DISZMŰ- BUDAPEST IV., Egyetem-u. 3.
ESZTERGÁLYOS. (a Tákarópenztárral szemben.)

Ajánlja gazdagon berendezett raktárát tájtek- és borostvankó dohányszerekből, továbbá nagy választékát elefántcsont-tekegolyókból, kávéházi felszerelésekből, egymint Lignum Sanctungolyók és bábukból, setabók stb.-ből a lehető legolcsóbb árak mellett.

Javítások a legolcsóbb árszámitás mellett elfogadottak.

LITKE

Berkovits Károly

hektograph, éttermi, kávéházi és cukrászdai cikkek raktára

Budapest, VII., Síp-utca 5. sz.

— Telefon: 106-07. —

Viselje a hirneves **Révay -FÉLE** **pincércipőt**

Üzlete: Klauzál-u. 33.

Villamos megállóhely.

MATTONI'S
GISSHÜBLER
SAUERBRUNN.

NAGY IGNÁC :: pincéfelszerelési cikkek szaküzlete
Budapest, VII., Károly-körút 9.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát mindennemű pincetel-
relesi cikkekben, egymint borszivatnyok, szűrőgépek,
hordógözlök, pasteurizáló készülékek, palackok,
parafadagok, címkekben stb. — Kiváló készítmény!

Pincérek figyelmébe ajánljuk
HERMANN GYULA
férfi szabót,

ki már 23 éve csakis a pincérek szabója, készít üzleti ruhákat, mér-
tek utáni megrendelést. Mindenféle üzleti ruhák kölcsönbe kaphatók!

VII., Erzsébet-körút 12. (Félemelet.)

„
Mindennemű
nyomatványok
a legizlésebb
kivitelben készülnek

**AZ UNIO-
könyvnyomdában**

Budapest, VIII. ker.,
Mikszáth Kálmán-
tér 5. Telefon:
József 42-94.

„